

Figyelj. Ebben a történetben a fák zizegnek, remegnek, ide-oda igazgatják magukat. A tenger felől rohamokban érkezik a szél, s szinte olyan, mintha a fák nyugtalanságukban, bólogató türelmetlenségükben tudnák, hogy valami történni fog.

A kert üres, a belső udvar elhagyatott, csupán néhány cserép geránium és sarkantyúvirág borzong a szélben. A gyepen egy pad áll, két szék udvariasan szembenéz vele. A ház falához bicikli támaszkodik, de pedáljait rögzítették, olajozott lánc mozdatatlan. Egy kisbaba, akit kitétek aludni a babakocsiba, takarói merev védőburkában szemét engedelmes-szorosra zárva fekszik. Felette egy sirály csüng az égből, s még ez is némán, csukott csőrrel, kiterjesztett szárnyal várja, hogy elkapja a meleg széláramlat.

A ház távolabb áll a falu többi részétől, sűrű sövény mögött, egy szirt gerincén. Ez itt a Devon és Cornwall közötti határ, ahol a két megye meglapul, és farkasszemet néz egymással. Ezt a földdarabot sokszor elvitatták. Nem kell túl sokáig keresgélni az itteni talajban, amelyet kelták, angolszászok és rómaiak vére öntözött, a rögök tele vannak csontjaik töredékével.

Történetünk azonban Britannia egy aránylag békés idejében játszódik: az 1950-es évek közepének egyik nyárutóján. A ház főbejáratához kavicsos ösvény kanyarodik. A szárító-kötélen alsószoknyákat és mellénykéket, zoknikat és miredereket, pelenkákat és zsebkendőket csapkod és csavargat a szél. Valahol, talán az egyik szomszédos házban rádió szól, az erdő felől meg favágó fejsze elfojtott dübögése hallatszik.

A kert vár. A fák várnak. A mosott ruha felett az égből függő, egyensúlyozó sirály vár. S ekkor, mintha csak színpadi díszlet lenne, nézőközönséggel, amely a csöndes sötétségből figyel, hangok hallatszanak. Lármás hangok. Valaki visít, egy másik valaki ordibál, és valami nehéz a földhöz csapódik. A hátsó ajtót feltépik. – Nem bírom tovább! Én mondom, nem bírom! – sikoltja valaki, az ajtó bevágódik, hogy csak úgy csattan, és megjelenik egy nő.

A nő huszonegy éves, hamarosan huszonkettő lesz. Kék pamutruhát visel, piros gombokkal. A haját sárga keszkenővel hátraköti. Könyvvel a kezében átmasírozik a belső udvaron. Meztelen lábával leslattyog a lépcsőn, s átmegy a gyepen. Észre sem veszi a sirályt, amely megfordult a levegőben, hogy lenézhessen reá, észre sem veszi a fákat, amelyek ide-oda hajlítják ágaikat, hogy jelezzék a jöttét, és még a kisbabát sem veszi észre, amint elsiet a babakocsi mellett, a kert mélyén álló fatönk felé.

Elhelyezkedik a fatönkön, és igyekszik tudomásul se venni az ereiben lüktető dühöt; kiegyensúlyozza ölében a könyvet, és olvasni kezd. *Halál, ne légy büszke*, kezdődnek a szavak, *bár néhányan talán erősnek tartanak, s retten-*

*tőnek.*¹ A lány feszülten koncentrálna a könyv fölé hajol, sóhajtozik, és meggörbíti a vállát. Majd minden előzetes figyelmeztetés nélkül, hirtelen felmordul, és elrepíti magától a könyvet. Az egy huppanással a fűbe pottyán, lapjai lebegve becsukódnak. Most ott hever a magas fűben.

A lány talpra áll. De nem ám úgy, ahogyan más emberfia tenné, hogy fokozatosan átmozdul ülésből állásba! Ez a lány felugrik, felpattan, felszökken, felkeltében rátipor a talajra, amitől úgy tűnik, hogy Rumpelstiltskin² módján mindjárt megnyitja maga alatt a földet.

Amint feláll, szemben találja magát egy juhait terelő gazdával, akinek egyik kezében ostor van, körülötte kutya ugrándozik. Ezek a juhok mindent megtestesítenek, amit a lány gyűlöl odahaza: foszlányos, szutykos hátukat, bambaképzű butaságukat, unalmas bégetésüket. Legszívesebben elkergetné őket egy cséplőgéppel odaátra, a szirten túlra, vagy bármit, csak el innen, el, hogy ne lássa őket.

Elfordul a nyájtól, elfordul a háztól, úgy áll, hogy csak a tengert láthassa. Különös érzés fogja el, fél, hogy lekésik arról, amit a legjobban akar – hogy megkezdődjék az élete, hogy legyen valami értelme, hogy az egyszínű ködből diadalmas sokszínűvé váljon –, s fél, hogy mindez elmehet mellette. És attól is fél, hogy ha találkozik vele, fel sem ismeri, meg sem tudja ragadni.

¹John Donne verse. Fordította Képes Géza.

²Rumpelstiltskin egyike a skandináv tündérmesék trolljainak, csúf, sokszor nem túl barátságos figura. A Grimm-mesékben is megtalálható, újabban meg a *Shrek*-történetek elevenítik fel alakját.

Épp elfordítja tekintetét a tengertől, s a félrevetett könyv felé pillant, amikor egy fűvön átgázoló láb nesze hallatszik, s egy hang így szól: – Sandra?

A lány olyan hirtelen egyenesedik fel, mintha áramütés érte volna. – Alexandra! – javítja ki. Ezt a nevet kapta a kereszttségben, de anyjának később nem tetszett, és lerövidítette az utolsó két szótagjára.

– Alexandra – ismétli engedelmesen a gyermek. – Mama azt kérdi, mit csinálsz, és hogy menj be, és...

– Menj! – sikítja Alexandra. – El innen! – Azzal mérgesen visszatér a fatönkjéhez, a könyvhöz, a Halál s annak felesleges büszkesége elemzéséhez.

Pontosan ugyanebben a pillanatban, fél mérfölddel odébb, Innes Kent – harmincnégy éves, műkereskedő, újságíró, kritikus, saját bevallása szerint hedonista – a porban térdepelve autója alját vizsgálgatja. Sejtelme sincs, mit keres, ám úgy érzi, mindenképp meg kell néznie. Innes Kent örök optimista. A kocszi ezüst és jégkék, és a férfi csaknem mindennél jobban szereti a világon, ám a motor mégis épp itt, ezen a dűlőúton állt le. A férfi kiegyenesedik. És ahhoz folyamosodik, amihez minden, számára kellemetlen esetben fordul: cigarettára gyújt. Tesz még egy kísérletet, belerúg a kerékbe, de rögtön megbánja.

Innes St Ivesben volt műterem-látogatóban, s remélte, hogy vásárolhat valamit a művész munkáiból. A művészt azonban tökrészezen, munkáit befejezetlenül találta. Az egész kirándulás kész katasztrófa volt. És most még ez is. Eltapossa a cigarettáját, aztán nekivág az ösvénynek.

Házcsoportokat lát maga előtt, egy öböl ívelt fala egészen a tengerig húzódik. Talán tudja valaki, merre találhat egy garázst, ha ugyan létezik egyáltalán garázs ezen az isten háta mögötti helyen.

Alexandra nem tud – nem tudhat – Innes Kent közel-létéről. Nem tudja, hogy jön, hogy minden múltó másodperccel közelebb kerül hozzá, hogy kézzel varrott cipőjével a kettejüket elválasztó úton sétál, s hogy ez a köztük lévő távolság elegáns cipőjének minden egyes lépésével fogyatkozik. Alexandra, mint később megtudja, épp az élet kezdete körül tartózkodik, ám tökéletesen belemerül az olvasmányába, egy régóta holt ember küzdelmébe a halállal.

Innes Kent befordul az utcájukba, és Alexandra felemeli a fejét. Újra a földre rakja a könyvet, ezúttal sokkal gyengébben, s mindkét karját magasra emeli. Mutató- és hüvelykujja között megpödöri egy hajszálát, lábujjai között hurkot vet egy százszorszépnak, és kitépi a földből – ezt a tornát gyakorolni szokta, sőt igen büszke rá. Addig-addig ismétli, míg lábujjainak mind a nyolc rése közül kikukkant egy-egy százszorszép őszinte, sárga szeme.

Innes hirtelen megáll a sűrű sövény egyik rése mellett. Átkukkant. Afféle csinos vidéki ház, bokrokkal, fűvel, virágokkal és egyebekkel – Innes kertnek nézi. Közelebről megszeglélve fa alatt ülő nőt lát. Egy nő közelsége mindig felkelti Innes érdeklődését.

A teremtményen nincs cipő, haját sárga kendő takarja a nyakánál. Innes lábujjhegyre emelkedik, hogy jobban lássa. S úgy dönt, hogy ez a nyak egészen különlegesen osz-

lopszerű. Ha rászorítanák, hogy írja le a látványt, kénytelen lenne a „szoborszerű” szót alkalmazni, s fennáll a lehetőség az „alabástrom” kifejezésnek is, melyek nem olyan szavak, amelyeket könnyedén szokott osztogatni. Innes háttérében a művészet áll. De talán az „előtér” pontosabban fedné a valóságot. Innes számára a művészet nem háttér. Hanem az, amit belélegez, amitől az élete folytatódik; Innes néz, de nem fát, autót, utcát lát, hanem egy csendélet lehetőségét látja, a fény és árnyék és szín kölcsönhatását látja, a kiválasztott tárgyak gondos elrendezését.

És amikor ránéz Alexandrára a sárga kendőjében és kék ruhájában, egy freskó jelenetét látja. Innes úgy hiszi, hogy amit lát, az egy tökéletes falusi madonna, profilban, csodálatos – gondolja ő – szűkre szabott kék ruhában, gyermeke meg a közelében szunyókál. Innes lehunyja fél szemét, s előbb csak egyik szemével figyeli a jelenetet, majd a másikkal is megnézi. Csakugyan szépséges kompozíció, felettük a fa ellenpontozza a laposan elnyúló gyepet, a nő egyenességét és a nyakát. Innes úgy szeretné nézni, mint valamelyik olasz mester, Piero della Francesca, esetleg Andrea del Sarto festményét. A nő még virágokat is szedett a lábujjaival! Micsoda teremtés!

Innes somolyog magában, megpróbálja két szemmel újra megnézni, ám a jelenetet darabokra zúzza a madonna éles hangja: – Nem tudja, milyen neveletlenség másokat meglesni?

Innes annyira meghököl, hogy egy pillanatig szóhoz sem jut (nem szokott hozzá az ilyesmihez), és elragadtatva

bámulja a nőt, amint feláll a fatönkről. A della Francesca madonna a szeme láttára átalakul Marcel Duchamp *Lépcsőn lemenő akt* variációjára. Micsoda látvány! Amint a nő közeledik felé a magas fűben, pontosan Duchamp hatásának visszhangja! A nő haragja dárdaként szegeződik a levegőbe!

Innes az utóbbi időben belemerült a dadaistákba, olyannyira, hogy két éjszaka is azt álmodta, hogy nyakig benne van valamelyik festményükben. Ezt „második legszebb álmának” tekinti. (Az első túl illusztratív ahhoz, hogy elmeséljük.)

– Ezen kívül – csap le rá összeszorított állkapoccsal és csípőre tett kézzel a madonna, és Innes bevallja magának, mily boldogító, hogy köztük van az ösvény –, illegális is. Jogom van azonnal rendőrt hívni.

– Bocsánat – ennyit bír kinyögni Innes. – A kocsim. Úgy látszik, lerobbant. Garázst keresek.

– És maga szerint ez garázsnak látszik? – A nő hangját semmi olyan devoni bűgös nem lágyítja, amire Innes számított, inkább éles, és vág, akár a gyémánt.

– Hm. Nem. Nem annak látszik.

– Nos, akkor – nyomul közelebb a nő az Innes felőli sövényhez – isten áldja.

Amikor Alexandra kimondja ezeket a szavakat, első ízben veti rá a szemét erre a leskelődőre. A haja jóval hosszabb annál, amit Alexandra valaha férfin látott. Inggallérja szokatlanul magas és nárciszsárga. Öltöne könnyű, szürke mikrokordbársony, és egyáltalán nincs gallérja; nyakkendőjének színe olyan, mint a kacsatojásé. Alexandra két lépéssel közelebb jön. Nárciszok, ismételteti magában, kacsatojás.

– Nem leskelődtem – protestál a férfi. – Erről biztosítom. Segítséget keresek. Alaposan benne vagyok a pácban. A kocsim lerobbant. Ismer a közelben valami szerelőt? Nem akarom elszakítani a kisbabájától, de halálian vissza kell mennem Londonba, mert nyomdai határidőm van. Réomás réomás hátán. Bármilyen segítségért hálás rabszolgája vagyok.

Alexandra pislog. Még soha senkit nem hallott így beszélni. *Halálian, pác, nyomdai határidő, réomás réomás hátán, hálás rabszolgája.* Legszívesebben megkérné, mondja el még egyszer. Aztán a szöveg egyik része megüti a fülét. – Nem az én kisbabám – csattan fel. – Semmi közöm hozzá. Az anyámé.

– Á! – billenti a férfi oldalra a fejét. – Azért én nem kategorizálnám úgy, hogy *semmi* köze hozzá.

– Nem?

– Nem. Legalább annyit ismerjen el, hogy a tesója.

Rövid szünet. Alexandra azon igyekszik, hogy ne vegye újból szemügyre a férfi ruházatát, de nem jár sikerrel. Az ing, a nyakkendő. Nárcisz és kacsatojás. – Maga Londonból jött? – kérdi.

– Igen.

Alexandra szipog egyet. Megigazgatja a fejkendőjét. Megvizsgálja a férfi borostás állát, és csodálkozik, miért nem borotválkozott. És egy rejtélyes, félig formált terve határozott óhajjá kezd kikristályosodni. – Magam is úgy tervezem – közli –, hogy Londonban fogok élni.

– Csakugyan? – A férfi élénken kotorászni kezd a zsebében. Elővesz egy zöld zománcos cigarettatárcát, kihúz

belőle két szálát, és az egyiket odakínálja a lánynak. Alexandrának át kell hajolnia a sövényen, hogy elvegye.

– Köszönöm – mondja. A férfi tüzet ad neki, tenyeréből csészét formál a gyufának, majd ugyanezt a szálát használja fel saját cigarettájához is. Így közelről, gondolja Alexandra, hajolaj szaga van, borotválkozó kölni szaga, és még más- valami. De a férfi hátrább húzódik, mielőtt Alexandra ki- elemezhetné.

– Kösz – mondja még egyszer a cigarettára mutatva, és beszívja.

– És megkérdezhetem – mondja a férfi, mialatt meg- rázza és eloltja, majd elhajtja a gyufát –, mi az, ami visz- szatartja?

Alexandra elgondolkodik ezen. – Semmi – válaszolja és felnevet. Mert így igaz. Senki nem áll az útjában. A ház felé bólint. – Még nem tudják. Biztosan elleneznék. De nem tudnak megállítani.

– Ez aztán a lelkierő! – fújja ki a füstöt a férfi. – Tehát elszalad a fővárosba?

– Szaladok – mondja Alexandra, és teljes magasságában kihúzza magát –, de nem el. Az ember nem szaladhat el az otthonától, ha egyszer már elhagyta. Eljöttem az egye- temről – közli, és slukkol egyet a cigarettájából, a ház felé néz, majd vissza, a férfira. – Tulajdonképpen kiraktak, és...

– Az egyetemről? – vág közbe a férfi, cigarettáját félúton a szája elé tartva.

– Igen.

– Milyen drámai! Milyen bűnéért?

– Semmiféle bűnöm nem volt – vág vissza a lány a szükségénél jóval hevesebben, mert az igazságtalanság még mindig tüskeként szúrja. – Kijöttem az egyik vizsgáról, és egy férfiak számára fenntartott ajtón mentem vissza. Csak akkor kaphatok diplomát, ha bocsánatot kérek. Ők – int újból a ház felé –, először nem is akarták, hogy egyetemre menjek, most viszont addig nem állnak szóba velem, míg nem megyek vissza bocsánatot kérni.

A férfi úgy nézi a lányt, mintha kívülről akarná megtanulni. Alexandra meg most veszi észre, hogy a sárga ing mandzsettáján és gallérján kék hímzés van. – És bocsánatot fog kérni?

A lány lepöccenti a cigarettahamut, és megrázza a fejét. – Ugyan miért kérnék? Nem tudtam, hogy azt csak férfiak használhatják. Nem volt ráírva. Azt mondtam nekik, hogy „jó, de akkor hol van a nők ajtaja?” Mire azt felelték, hogy olyan nincs. Akkor miért kellene bocsánatot kérnem?

– Helyes. Soha ne mondja, hogy sajnálom, csak ha igazán sajnálja. – Egy pillanatig dohányoznak, nem néznek egymásra. – És – kérdi végül a férfi – mihez fog kezdeni Londonban?

– Természetesen dolgozni fogok. Bár lehet, hogy nem kapok munkát – teszi hozzá hirtelen elcsüggedve. – Valaki azt mondta, hogy a titkárnői munkához egy perc alatt hatvan szót kell legépelni, ami nekem általában három percig tart.

A férfi elmosolyodik. – És hol fog lakni?

– Mennyi mindent kérdez!

– A szokás hatalma – von vállat a férfi minden bűntudat nélkül. – Sok más egyéb mellett újságíró is vagyok. Szóval. A kéglije. Hol lesz?

– Nem tudom, el akarom-e mondani magának.

– És miért nem? Egyetlen léleknek sem árulom el. Titoktartás terén elsőrendű vagyok.

Alexandra a sövény zöld, laza levélzete közé hajítja a csikkjét. – Nos, egy barátnőm megadta egy egyedülálló nők számára fenntartott ház címét Kentish Townban.

A férfi arca csupán rezzenésnyi örömet árul el. – Ház, egyedülálló nők számára?

– Igen. Mi olyan mulatságos ebben?

– Semmi. Egyáltalán semmi. Csodásan hangzik. Kentish Town. Gyakorlatilag szomszédok leszünk. Én a Haverstock Hillen lakom. Ha megengedik, eljöhet, és meglátogathat.

Alexandra úgy íveli a szemöldökét, mint akit elgondolkodtat a dolog. Lényének egy része nem akarja beadni a derekát ennek a férfinak. Van benne valami, ami azt sugallja, hogy ez a pasas mindig így szokott viselkedni. És Alexandra valamilyen oknál fogva arra gondol, hogy üdvös lenne, ha valaki keresztbe tenne neki. – Lehetséges, de igazán nem tudom. Talán...

Mindnyájuk szerencsétlenségére Dorothy épp ezt a pilanatot választja arra, hogy belépjen a képbe. Anyai radarjai jelezték, hogy legidősebb leányát hímnemű ragadozó környékezi. – Segíthetek valamiben? – kérdi, ám hangszínéből nem érződik segítő szándék.

Alexandra megperdül, s anyját látja közeledni a gyepen át, pisztolyként maga elé tartva a kisbaba cumisüvegét. Azt is látja, hogy Dorothy tetőtől talpig végigméri a férfit, világosszürke cipőjétől gallértalan öltönyéig. És ajkának sava-nyú görbületéből Alexandra azonnal tudja, hogy a látvány nem nyerte meg anyja tetszését.

A férfi ragyogó mosollyal Dorothy felé fordul, foga fehérsé-ge élesen elválík leburnult bőrétől. – Köszönöm, de ez a hölgy – int Alexandra felé – épp segít rajtam.

– *A leányom* – nyomja meg a szót Dorothy –, nagyon elfoglalt ma délelőtt. Arra gondoltam Sandra, hogy vigyáz-hatnál egy kicsit a babára. És most mit...

– *Alexandra!* – kiált Alexandra az anyjára. – Alexandra a nevem!

Tudja, hogy úgy viselkedik, mint egy rosszkedvű kis-gyerek, de nem bírja elviselni, hogy ez a férfi azt higgye, Sandrának hívják.

Anyja azonban két dologban is mesterfokon áll: leánya szeszélyeinek semmibevételében, valamint abban, ahogyan mindent ki tud szedni az emberekből. Dorothy meghall-gatja a lerobbant autóról szóló históriát, és másodperceken belül elirányítja a férfit az autószerelő felé. A férfi egyszer visszanez, felemeli a kezét és integet.

Alexandra egyszerre érez haragot és bánatot, miköz-ben hallja az ösvényen a férfi falu felé távolodó lépteit. Oly közel lenni valakihez, mint amilyen ő, majd oly hir-telen elragadtatni a közeléből! Alexandra az ifjúság saját-ságos, jellemző dühkitörésével belerúg a fatönkbe, majd

a babakocsi kerekébe, azzal a fullasztó érzéssel, hogy az ember felmenői „már megint keresztülhúzták a számítá-sunkat”.

– Mi a csuda bajod van? – sziszegi Dorothy a babakocsi fogantyúját rázogatva, mert a felriadt kisbaba nyávog és hadonászik. – Idejövök, és itt talállak, amint flörtölsz valami... valami cigánnyal a gyepen. Fényes nappal. Mindenki szeme láttára. Hol a méltóságérzeted? Miféle példát mutatsz az öccseidnek és a húgaidnak?

– Ha már róluk beszélünk – Alexandra kis szünet után folytatja –, *mindnyájukról*, akkor hol van a te méltóságérzeted? – kérdi, azzal útnak indul a kertből. Egyetlen további másodpercet sem óhajt anyja társaságában tölteni.

Dorothy abbahagyja a babakocsi ringatását, és tátott szájjal a lánya után bámul. – Mit jelentsen ez? – kiabálja, a szomszédok közelségéről is megfélemedkezve. – Hogy merészeled? Hogy merészeled ilyen stílusban beszélni velem? Erről beszámolok apádnak, megmondom neki, hogy...

– Mondd csak meg! Mondd meg! – veti hátra Alexandra a válla felett, amint átrohan a kerten, és a ház felé ügetve beleütközik apja egyik páciensébe, aki a hallban várakozik.

A hálószobájában, amelyet kénytelen három húgával megosztani, még mindig hallja a kerten átsüvítő anyai hangot: – Én lennék ebben a házban az egyetlen, aki megköveteli a színvonalat? Nem tudom, mit képzelsz magadról! Ma segítened kellett volna nekem. Vigyázni a kisbabára. És meg kellett volna pucolnod az ezüstöt és a porcelánt. Mit képzelsz, ki fogja megcsinálni? A szellemek?